

OBSERWACJA FILMU - Nauka na świeżym powietrzu

Jakość kształcenia nauczycieli (ITQ)
Obserwacja filmu - Nauka na świeżym powietrzu

Nauka na świeżym powietrzu

Zabawy na świeżym powietrzu od wczesnego
dzieciństwa

Wykorzystanie natury jako źródła i
środowiska nauki

SPIS TREŚCI

I	WSTĘP
II	INFORMACJE DLA KADRY NAUCZYCIELSKIEJ
III	ĆWICZENIE 1
IV	ĆWICZENIE 2
V	ĆWICZENIE 3
VI	ĆWICZENIE 4
VII	ĆWICZENIE 5
VIII	ĆWICZENIE 6
IX	ĆWICZENIE 7
X	ĆWICZENIE 8
XI	ĆWICZENIE 9

Zalecana bibliografia

WSTĘP

Przedstawiamy Państwu nagranie video obrazujące planowanie oraz przygotowanie zabaw na świeżym powietrzu dla dzieci w wieku przedszkolnym. Nagranie dokumentuje również przemyślenia dotyczące zmian ról i zadań nauczycieli oraz zachowania dzieci w toku zabaw.

Zajęcia przedszkolne przez większość czasu odbywają się w salach dydaktycznych. Stwarza to sytuacje ujęte w pewne ramy, łatwe do kontrolowania, przewidzenia i organizacji przez nauczyciela. Zainicjowanie nauki poza budynkiem przedszkola jest bardziej złożone i pochłania więcej czasu. Wielu nauczycieli boi się wyprowadzać uczniów poza salę, gdyż stwarza to pewien chaos i obawę o wymknięcie się dzieci spod kontroli.

W Norwegii oraz w innych krajach, podjęto działania stymulujące ludzi do większej aktywności fizycznej oraz wykorzystania w większym stopniu środowiska naturalnego, zarówno w trakcie zajęć jak i po lekcjach. Nagranie pokazuje, w jaki sposób nauczyciele w przedszkolach wyprowadzają dzieci na świeże powietrze, oraz organizują dla nich różne zabawy. Zobaczmy sekwencje, w których dzieci uczą się poprzez zabawę, a nauczyciele starają się stworzyć sytuacje sprzyjające rozwojowi ruchowemu dzieci i ich twórczości. Zobaczmy takie zajęcia, jak malowanie, wspinaczka, zjeżdżanie. Poznamy zasady ich planowania i organizacji.

W ostatniej części nagrania zobaczymy wywiad z nauczycielką na temat jej przemyśleń, dotyczących sposobu, w jaki zespół nauczycieli może zmieniać program oraz rozkłady zajęć, jak udział w tym prezentowanym projekcie dydaktycznym wpłynął na zmianę pojmowania przez wychowawców zasad nauczania, umiejętności słuchania pytań dzieci oraz procedur zaspokajania ich ciekawości.

Warto podkreślić, że w prezentowanych na filmie sytuacjach, nauczyciele tak naprawdę nie uczą dzieci. Planują i organizują im zajęcia – dzieci uczą się same.

Rezultaty, jakie osiągają sprzyjają:

- Zastanowieniu się nad podstawowymi założeniami dotyczącymi uczenia się dzieci, w jaki sposób proces uczenia się można stymulować poza budynkiem przedszkola;
- Rozważaniom o zmianie relacji nauczyciel-uczeń podczas zajęć w naturalnym środowisku;
- Dyskusji, o sposobach dostrzegania i stymulowania ciekawości dzieci;
- Zastanowieniu się, w jaki sposób zabawa może stanowić część i mocny punkt tradycyjnego nauczania.

INFORMACJE DLA KADRY NAUCZYCIELSKIEJ

KWESTIE PODSTAWOWE

Zachęcamy prowadzących zajęcia z nauczycielami lub kandydatami na nauczycieli do zapoznania się z klipami i ćwiczeniami przed rozpoczęciem pracy ze swoją grupą. Jeżeli nie podobają ci się pewne sformułowania pytań, możesz je zmienić lub rozszerzyć, ale upewnij się czy zostały zachowane główne cele zajęć. Zaplanuj czas oglądania filmu, czas odpoczynku, etc. Pamiętaj, że samo oglądanie filmu, bez postępowania zgodnie ze wskazówkami, nie przynosi zbyt wiele korzyści.

Jako ucząca się grupa, nie osądzajcie i nie krytykujcie występujących na filmie nauczycieli. Podobnie jak Wy, mają swoje mocne i słabe punkty. Nie spieszcie się więc z osądami w stylu „To mi się nie podoba”, „Nie mógłbym z nauczycielami z filmu pracować”.

PERSPEKTYWA EUROPEJSKA

Nagranie wykonano w Norwegii, dlatego być może będziesz musiała komentować różnice i podobieństwa w przykładach oraz pytaniach i odnosić je do kontekstu własnego kraju. Możesz to zrobić w formie wstępu, przed rozpoczęciem oglądania video.

ZALECENIA DO ĆWICZEŃ

Obejrzyjcie cały film. Zachęć członków grupy do notowania najważniejszych punktów wybranego ćwiczenia (tym samym będziesz mieć jasność, co do zaobserwowanych szczegółów)! Przed rozpoczęciem, poświęć pięć minut na analizę podjętych tematów z grupą i przydziel notowanie tematu lub całego ćwiczenia poszczególnym osobom.

Niezbędne będą sesje plenarne w celu omówienia korzyści płynących z danego ćwiczenia.

ĆWICZENIE PIERWSZE

Zastanówcie się indywidualnie przez 2 minuty a następnie przedyskutujcie następujące kwestie:

1. Czy można nazwać nauką zgodną z programem zajęcia, które nie są prowadzone przez nauczyciela?
2. Jeżeli tak, to jakie są kryteria nazwania powyższej metody-nauką?

3. Jakie są różnice pomiędzy nauką na powietrzu, na łonie natury a nauką w sali przedszkolnej?
4. Czy z dziecięcego punktu widzenia istnieją jakieś zalety w wykorzystywaniu natury jako środowiska uczenia się?

ĆWICZENIE DRUGIE

1. Opowiedzcie o własnych doświadczeniach związanych z nauką dzieci na wolnym powietrzu. W jaki sposób postrzeganie takiego sposobu nauki przez dzieci norweskie można porównać do odczuć w Waszej klasie?
2. W jaki sposób zmiana środowiska nauki wpłynęła na:
  - motywację i zachowanie podopiecznych?
  - interakcje pomiędzy dziećmi a nauczycielami?
  - interakcje pomiędzy dziećmi?
  - współpracę między nauczycielami?
  - rezultaty uczenia się dzieci?

Podziel się swoimi doświadczeniami.

ĆWICZENIE TRZECIE

1. Jakie zmiany należy wprowadzić w planie zajęć i strukturze dnia, planując wyjścia na zewnątrz przedszkola?
2. Które z kwestii przedstawionych w dyskusji są **ważne w kontekście nauczania i uczenia się**, a które „peryferyjne” lub „zastępcze”?
3. Z kwestii, które uważasz za istotne; **czemu** mają one dla ciebie znaczenie w kontekście nauczania i uczenia się dzieci?
4. Które czynniki można uważać za ogólne, a które dotyczą tylko szczególnego, kontekstu norweskiego? Omów różnice między znanymi Ci krajami i kulturami.

ĆWICZENIE CZWARTE

1. Wiele krajów doświadcza problemów zdrowotnych dzieci, spowodowanych mniejszą ich aktywnością fizyczną. Co powinno zrobić przedszkole, jakie pytania postawić aby zwrócić uwagę na te problemy? W jaki sposób powinna zmieniać się rola i zadania nauczyciela?
2. Jakie zagadnienia należałoby podjąć w dyskusji, gdyby taką przeprowadzono w Twoim przedszkolu?
3. Dzieci występujące w filmie mają od 3 do 5 lat, i uczęszczają do przedszkola. Czy planując zajęcia na zewnątrz przedszkola należy brać pod uwagę wiek dzieci?

ĆWICZENIE PIĄTE

1. Jakie są główne cechy nauki poprzez zabawę?
2. W jaki sposób uczestnictwo w zabawie staje się sytuacją uczenia się dzieci?
3. Czy zabawa może być częścią aktywności dzieci w niższych i wyższych grupach szkoły średniej? Podaj przykłady.

ĆWICZENIE SZÓSTE

1. Jeżeli Twoje przedszkole zdecyduje się zorganizować więcej zajęć na powietrzu, jak wpłynie to na zmianę roli i zadań nauczycieli?
2. Jakie metody wsparcia, będą potrzebne nauczycielom?

ĆWICZENIE SIÓDME

W jaki sposób planować zajęcia na powietrzu:

1. dla innych grup wiekowych (np. szkoła podstawowa; dorośli...)
2. dla innych grup kulturowych?

ĆWICZENIE ÓSME

1. Czy myślisz, że reakcje innych partnerów mogą coś wnieść do dyskusji o roli zabaw dzieci w środowisku przyrodniczym?
2. Wyobraź sobie, że jesteś jedną z zainteresowanych stron. Jakie wnioski byś wysnuł i czego oczekiwał? Na przykład, postaw się w sytuacji:
  - typowej grupy rodziców
  - władz szkoły
  - przedstawiciela władz lokalnych
  - innych mieszkańców
3. W jaki sposób te spostrzeżenia mogą być zależne od kraju, w którym prowadzimy dyskusję?

ĆWICZENIE DZIEWIĄTE

Rozszerzenie

Członkowie grupy mogą odtworzyć tę dyskusję z własnymi koleżankami i kolegami. Zainspirowany filmem wywiad zbiorowy może stać się cennym narzędziem rozwoju przedszkola czy szkoły. Dyskusja o zabawach w otoczeniu przedszkola czy szkoły stanie się wstępem do szerszej debaty o podnoszeniu jakości środowiska uczenia się dzieci i doskonaleniu procedur kształcenia.

ZALECANA BIBLIOGRAFIA

Gilbertson, Ken (c2006): **Outdoor education: methods and strategies** / Ken Gilbertson ... [et al.], Champaign, Ill., : Human Kinetics, ib. 213 pp..